

Kemikaaliseaduse ja riigilõivuseaduse muutmise seadus

§ 1. Kemikaaliseaduse muutmine

Kemikaaliseaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 15 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Piiranguga lõhkeaine lähteainet tohib kättesaadavaks teha sularahata arvelduse korras hulgikaubanduses ja käesoleva paragrahvi lõikes 2¹ nimetatud juhul.“;

2) paragrahvi 15 täiendatakse lõigetega 2¹ ja 2² järgmises sõnastuses:

„(2¹) Piiranguga lõhkeaine lähteainet tohib Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2019/1148 artikli 3 punkti 8 tähenduses isikule teha kättesaadavaks üksnes käesoleva seaduse §-des 15¹–15⁶ sätestatud tingimustel.

(2²) Piiranguga lõhkeaine lähteainet peab kasutama ohutult ja kooskõlas tootja ettenähtud tingimustega ning hoidma eemal soojus- ja süttimisallikast. Piiranguga lõhkeaine lähteaine ei tohi olla kättesaadav kõrvalistele isikutele.“;

3) seadust täiendatakse §-dega 15¹–15⁶ järgmises sõnastuses:

„§ 15¹. Piiranguga lõhkeaine lähteaine kasutamise luba ja piiranguga lõhkeaine lähteainete loetelu

(1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2019/1148 I lisas nimetatud piiranguga lõhkeaine lähteainet võib isik soetada, sisse tuua, omada ja kasutada piiranguga lõhkeaine lähteaine kasutamise loa (edaspidi *piiranguga lõhkeaine lähteaine kasutamise luba*) alusel, mida väljastab Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet.

(2) Piiranguga lõhkeaine lähteaine kasutamise loa saamiseks esitatakse Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametile taotlus järgmiste andmete ja dokumentidega:

- 1) taotleja ees- ja perekonnanimi, isikukood, selle puudumise korral sünniaeg ja isikut tõendava dokumendi number ning kui see on asjakohane, siis juriidilise isiku ärinimi ja äriregistri kood;
- 2) telefoninumber ja e-posti aadress;
- 3) elukoha aadress;
- 4) kehtiv tervisetõendi otsus;
- 5) info, kas piiranguga lõhkeaine lähteaine kasutamise luba taotletakse piiranguga lõhkeaine ühe- või mitmekordseks kasutamiseks;
- 6) piiranguga lõhkeaine lähteaine taotletav maksimumkogus ja -kontsentratsioon;
- 7) piiranguga lõhkeaine lähteaine kavandatav kasutusala;
- 8) piiranguga lõhkeaine lähteaine hoiutingimuste kirjeldus;
- 9) piiranguga lõhkeaine lähteaine hoidmise ja kasutamise koha aadress;
- 10) piiranguga lõhkeaine lähteaine sissetoomise ja kasutamise aeg.

(3) Piiranguga lõhkeaine lähteaine kasutamise loa taotluse läbivaatamise eest tasutakse riigilõivu riigilõivuseaduses sätestatud määras.

(4) Loetelu piiranguga lõhkeaine lähteainetest, mida isik võib soetada, sisse tuua, omada ja kasutada, kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud loetelu kehtestamisel arvestab valdkonna eest vastutav minister järgmisi asjaolusid:

- 1) piiranguga lõhkeaine lähteaine ohtlikkust;
- 2) piiranguga lõhkeaine lähteaine tekitatavat võimalikku ohtu avalikule korrale ja riigi julgeolekule;
- 3) isiku põhjendatud huvi soetada, sisse tuua, omada ja kasutada piiranguga lõhkeaine lähteainet.

§ 15². Piiranguga lõhkeaine lähteaine kasutamise loa kontrolliese ja kontrolli teostajad

Piiranguga lõhkeaine lähteaine kasutamise loa taotlemisel kontrollib:

- 1) Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet käesoleva seaduse § 15⁵ lõike 2 punktides 1–3, 5 ja 6 nimetatud nõuetele vastavust ning punktides 7–9 sätestatud asjaolusid;
- 2) Politsei- ja Piirivalveamet käesoleva seaduse § 15⁵ lõike 2 punktis 4 sätestatud asjaolusid seoses avaliku korra kaitsega;
- 3) Kaitsepolitseiamet käesoleva seaduse § 15⁵ lõike 2 punktis 4 sätestatud asjaolusid seoses riigi julgeoleku kaitsega.

§ 15³. Piiranguga lõhkeaine lähteaine kasutamise loa taotleja tervisenõuded

Füüsilisest isikust taotlejal või juriidilisest isikust taotleja juhatuse liikmetel peab olema liikluseaduse § 101 lõikes 1 nimetatud kehtiv tervisetõend ja nad peavad vastama sama seaduse § 97 lõikes 7 või 8 nimetatud kategooria juhiloa omajale esitatud tervisenõuetele.

§ 15⁴. Piiranguga lõhkeaine lähteaine kasutamise loa taotluse lahendamine ja kooskõlastamine ning andmete säilitamine

(1) Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet lahendab piiranguga lõhkeaine lähteaine kasutamise loa taotluse 30 päeva jooksul käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud kooskõlastuse saamisest arvates.

(2) Piiranguga lõhkeaine lähteaine kasutamise loa menetlemisel töötleb Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet lisaks isikule määratud kehtivate karistuste andmetele käesoleva seaduse § 15¹ lõike 2 punktides 1–4 sätestatud taotleja isikuandmeid.

(3) Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet edastab piiranguga lõhkeaine lähteaine kasutamise loa taotluse Politsei- ja Piirivalveametile ning Kaitsepolitseiametile, kes käesoleva seaduse § 15² punktides 2 ja 3 sätestatud pädevuse piires kontrollivad piiranguga lõhkeaine lähteaine kasutamise loa taotlust ja kooskõlastavad selle või jätavad selle põhjendatult kooskõlastamata 14 päeva jooksul dokumentide laekumise päevast arvates.

(4) Lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatule võivad Politsei- ja Piirivalveamet ning Kaitsepolitseiamet vestelda piiranguga lõhkeaine lähteaine kasutamise loa taotlejaga ja küsida temalt kooskõlastuse andmiseks täiendavaid dokumente.

(5) Lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatule on Politsei- ja Piirivalveametil ning Kaitsepolitseiametil õigus saada või kontrollida piiranguga lõhkeaine lähteaine kasutamise loa taotleja isikuandmeid ning muud teavet:

- 1) riigiasutuselt ja kohaliku omavalitsuse üksuselt või muult avalik-õiguslikult juriidiliselt isikult;
- 2) eraõiguslikult juriidiliselt isikult või füüsiliselt isikult;
- 3) tehes päringu teise vastutava töötleja andmekogusse.

(6) Politsei- ja Piirivalveamet ning Kaitsepolitseiamet võivad töödelda käesoleva seaduse § 15² punktides 2 ja 3 sätestatud asjaolude väljaselgitamiseks järgmisi piiranguga lõhkeaine lähteaine kasutamise loa taotleja isikuandmeid:

- 1) käesoleva seaduse § 15¹ lõike 2 punktides 1-3 sätestatud andmed;
- 2) isiku varasemad nimed ja kontaktandmed;
- 3) kodakondsuse andmed;
- 4) isikule määratud karistuste andmed;
- 5) andmed isiku vastu alustatud kriminaalmenetluste kohta, kus ta on tunnistanud kahtlustatavaks või süüdistatavaks;
- 6) töötamise andmed;
- 7) majandustegevusega seotud andmed;
- 8) andmed isiku seotuse kohta äriühingu, ühistu, sihtasutuse, mittetulundusühingu ja muu mittetulundusliku iseloomuga organisatsiooni või ühendusega;
- 9) muid isikuandmeid, kui on põhjendatud kahtlus, et isikust võib lähtuda oht riigi julgeolekule või avalikule korrale.

(7) Politsei- ja Piirivalveamet ning Kaitsepolitseiamet jätavad piiranguga lõhkeaine lähteaine kasutamise loa taotluse kooskõlastamata, kui käesoleva seaduse § 15⁵ lõike 2 punktis 4 sätestatud asjaolud ei ole täidetud.

(8) Politsei- ja Piirivalveametil ning Kaitsepolitseiametil on õigus jätta piiranguga lõhkeaine lähteaine kasutamise loa taotlus kooskõlastamata, kui taotleja ei esita nõutud ajaks käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud täiendavaid dokumente või lisateavet.

(9) Piiranguga lõhkeaine lähteaine kasutamise loa menetluse käigus töödeldud andmeid säilitatakse kümme aastat piiranguga lõhkeaine lähteaine kasutamise loa kehtivusaja lõpust arvates.

§ 15⁵. Piiranguga lõhkeaine lähteaine kasutamise loa andmine ja andmisest keeldumine

(1) Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet annab piiranguga lõhkeaine lähteaine kasutamise loa nimetatud aine ühe- või mitmekordseks kasutamiseks. Piiranguga lõhkeaine lähteaine kasutamise luba väljastatakse kuni kolmeks aastaks.

(2) Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet annab piiranguga lõhkeaine lähteaine kasutamise loa, kui:

- 1) taotleja tõendab vajadust piiranguga lõhkeaine lähteaine järele ja selle kavandatud kasutamine on õiguspärane;
- 2) taotlejat ei ole karistatud esimese astme kuriteo, riigivastase süüteo või süüteo eest, mis pandi toime lõhkematerjali, pürotehnilist toodet, laskemoona, lõhkeseadeldist või tulirelva kasutades, või tema karistusandmed on karistusregistrist kustutatud;

- 3) taotlejat ei ole karistatud käesoleva lõike punktis 2 nimetatud samaväärse teo eest välisriigis või tema karistusandmed ei kajastu karistusregistri seaduse § 30 lõikes 4 nimetatud andmevahetuskanalis;
- 4) ei esine asjaolusid, mis võivad kujutada ohtu avalikule korrale või riigi julgeolekule;
- 5) on täidetud käesoleva seaduse §-s 15³ sätestatud nõuded;
- 6) on tagatud piiranguga lõhkeaine lähteaine ohutu kasutamine käesoleva seaduse § 15 lõike 2² kohaselt;
- 7) taotletavast kontsentratsioonist väiksemas kontsentratsioonis piiranguga lõhkeaine lähteaine või alternatiivne aine, millega taotleja saavutaks kasutamise eesmärgi, ei ole kättesaadav;
- 8) taotleja ei ole esitanud piiranguga lõhkeaine lähteaine kasutamise loa taotlemisel valeandmeid, millel on oluline tähtsus piiranguga lõhkeaine lähteaine kasutamise loa andmise üle otsustamisel;
- 9) ei esine põhjendatud kahtlust, et piiranguga lõhkeaine lähteaine kasutamise loa taotleja kavandatav piiranguga lõhkeaine lähteaine kasutus ei ole õiguspärane.

(3) Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet keeldub piiranguga lõhkeaine lähteaine kasutamise loa andmisest, kui ei ole täidetud käesoleva paragrahvi lõikes 2 loetletud tingimused.

(4) Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet võib keelduda piiranguga lõhkeaine lähteaine kasutamise loa andmisest, kui Politsei- ja Piirivalveamet või Kaitsepolitseiamet ei ole piiranguga lõhkeaine lähteaine kasutamise loa taotlust kooskõlastanud vastavalt käesoleva seaduse § 15⁴ lõikele 8.

(5) Piiranguga lõhkeaine lähteaine kasutamise loa andmisest keeldumise korral teavitatakse taotlejat keeldumise õiguslikust alusest. Piiranguga lõhkeaine lähteaine kasutamise loa andmisest keeldumise põhjust ega sellega seonduvat teavet ei avaldata taotlejale ega muule isikule, kui see on vajalik käesoleva paragrahvi lõikes 6 nimetatud eesmärkide täitmiseks.

(6) Piiranguga lõhkeaine lähteaine kasutamise loa menetluse käigus töödeldud andmeid ning keeldumise põhjust ei avaldata, kui see võib:

- 1) takistada või kahjustada süüteo tõkestamist, avastamist, menetlemist või karistuse täideviimist;
- 2) takistada ametlikku uurimist;
- 3) kahjustada teise isiku õigusi ja vabadusi;
- 4) ohustada riigi julgeolekut;
- 5) ohustada avaliku korra kaitset.

(7) Andmeid ei avaldata seni, kuni see on käesoleva paragrahvi lõikes 6 nimetatud eesmärkide täitmiseks vajalik.“;

§ 15⁶. Piiranguga lõhkeaine lähteaine kasutamise loa kehtivuse peatamine ja loa kehtetuks tunnistamine

(1) Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet peatab piiranguga lõhkeaine lähteaine kasutamise loa kehtivuse kuni kuueks kuuks, kui tal on põhjendatud alus arvata, et käesoleva seaduse § 15⁵ lõikes 2 sätestatud tingimused ei ole enam täidetud.

(2) Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet tunnistas piiranguga lõhkeaine lähteaine kasutamise loa kehtivuse peatamise otsuse kehtetuks, kui piiranguga lõhkeaine lähteaine kasutamise loa omanik kõrvaldab kehtivuse peatamise tinginud puuduse kehtivuse peatamise otsuse kehtivuse tähtaja jooksul.

(3) Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet tunnistas piiranguga lõhkeaine lähteaine kasutamise loa kehtetuks, kui:

1) pärast piiranguga lõhkeaine lähteaine kasutamise loa andmist selgub, et käesoleva seaduse § 15⁵ lõikes 2 sätestatud tingimused ei ole enam täidetud;

2) piiranguga lõhkeaine lähteaine kasutamise loa omanik ei ole käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud tähtaja jooksul kõrvaldanud piiranguga lõhkeaine lähteaine kasutamise loa kehtivuse peatamise tinginud puudust.

(4) Piiranguga lõhkeaine lähteaine kasutamise loa kehtetuks tunnistamise korral kohaldatakse teavitamisele käesoleva seaduse § 15⁵ lõikes 5 sätestatud.

(5) Piiranguga lõhkeaine lähteaine kasutamise loa kehtetuks tunnistamise korral peab piiranguga lõhkeaine lähteaine kasutamise loa omanik võõrandama tema valduses oleva piiranguga lõhkeaine lähteaine 30 päeva jooksul lähteaine kasutamise õigust omavale isikule või hävitama lähteaine Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti kontrolli all. Käesolevas lõikes sätestatud nõude täitmiseks võib Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet rakendada asendustäitmist asendustäitmise ja sunniraha seaduses sätestatud korras.

4) paragrahvi 22 lõiget 4 täiendatakse pärast sõna „avalikkuse“ tekstiosaga „ja naabruses paiknevate tegevuskohtade, mis ei ole ohtlik ettevõtte või suurõnnetuse ohuga ettevõtte,“;

5) paragrahvi 23 lõike 3 teine lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Dokumendid esitatakse seadme ohutuse seaduse § 12 lõikes 1 nimetatud Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti järelevalve infosüsteemi kaudu.“;

6) paragrahvi 24 lõiget 1 täiendatakse pärast sõna „isikuid“ tekstiosaga „, samuti avalikult kasutatavate hoonete ja alade omanikke, sealhulgas koolide ja haiglate pidajaid,“;

7) paragrahvi 24 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Ohtlikus ettevõttes või suurõnnetuse ohuga ettevõttes toimuva õnnetuse korral korraldab käitaja viivitamata õnnetuse mõju piirkonda jäävate isikute õnnetusest teavitamise.“;

8) paragrahvi 31 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet teeb käitamisloa avalikuks oma järelevalve infosüsteemi kaudu.“;

9) paragrahvi 34 täiendatakse punktiga 7 järgmises sõnastuses:

„7) tagada pärast suurõnnetuse toimumist kõikide vajalike kiireloomuliste, keskmiste ja pikaajaliste meetmete kasutuselevõtt.“;

10) paragrahvi 35 täiendatakse punktiga 5 järgmises sõnastuses:

„5) esitada Euroopa Komisjonile iga nelja aasta järel aruanne Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2012/18/EL ohtlike ainetega seotud suurõnnetuse ohu ohjeldamise ning nõukogu direktiivi 96/82/EÜ muutmise ja hilisema kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 197, 24.07.2012, lk 1–37) rakendamise kohta.“;

11) paragrahvi 38 lõiget 8 täiendatakse punktiga 5 järgmises sõnastuses:

„5) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2019/1148 kohaselt piiranguga lõhkeaine lähteaine impordi nõuete täitmist.“;

12) paragrahvi 40 lõikest 2 jäetakse välja tekstiosa „ohtlike ainetega seotud suurõnnetuse ohu ohjeldamise ning nõukogu direktiivi 96/82/EÜ muutmise ja hilisema kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 197, 24.07.2012, lk 1–37)“;

13) paragrahvi 45 pealkirja ja lõiget 1 täiendatakse pärast sõna „lähteaine“ tekstiosaga „soetamise“.

§ 2. Riigilõivuseaduse muutmine

Riigilõivuseaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 217 pealkiri muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 217. Käitamisloa taotluse ja piiranguga lõhkeaine lähteaine kasutamise loa taotluse läbivaatamine“;

2) paragrahvi 217 täiendatakse lõikega 3 järgmises sõnastuses:

„(3) Piiranguga lõhkeaine lähteaine kasutamise loa taotluse läbivaatamise eest tasutakse riigilõivu 50 eurot.“.

Lauri Hussar
Riigikogu esimees

Tallinn, 2024. a

Algatab Vabariigi Valitsus
... .. 2024. a